

17. søndag efter Trinitatis

Tid og sted: Jerlev kl. 10.30 og Ødsted kl. 14.00

Salmevalg

Jerlev: 729, 448, 728, 731, 730

Ødsted: 729, 13, 728, 476, 730

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

Engang var Jesus inviteret til middag hos en af farisæernes ledere. Det var sabbat, og alle gæsterne holdt øje med ham. Pludselig kom der en mand, der led af vand i kroppen, hen til ham. Jesus vendte sig mod de skriftkloge og farisæerne og spurgte: ”Er det tilladt at helbrede nogen på en sabbat, eller er det ikke?” Ingen sagde noget. Så rørte Jesus ved manden og helbredte ham. Da han var gået, sagde Jesus til de andre: ”Hvis en af jer havde en søn eller en okse, der faldt i brønden, ville I så ikke trække dem op igen med det samme selvom det var sabbat?” Det kunne de ikke svare på.

Jesus lagde mærke til at gæsterne forsøgte at få de bedste pladser ved bordet, og kommenterede det over for dem. ”Når du bliver inviteret til bryllup hos nogen, skal du ikke sætte dig på den bedste plads,” sagde han. ”Måske er der en af de andre gæster, der er finere end dig, og så risikerer du at værten kommer hen og siger, at du skal flytte dig. Det bliver pinligt for dig, og så skal du tage til takke med en dårlig plads. Sæt dig i stedet på en af de dårlige pladser, når du er gæst. Så kan værten komme hen og sige til dig: ”Kære ven, du skal sidde heroppe i nærheden af mig.” Det vil give dig respekt hos de andre gæster. Den, der fremhæver sig selv bliver nedværdiget, mens den, der er beskeden, bliver fremhævet af andre.”

Prædiken

Hvad er tilladt, og hvad er ikke tilladt? Er det tilladt at hjælpe de flygtninge, der vandrer igennem Europa med tab, død og ødelæggelse i rygsækken, på vej mod ukendte steder, med spinkle håb om en fredelig fremtid? Vi kunne

også spørge: Er det tilladt at helbrede nogen på en sabbat, eller er det ikke?

Begge spørgsmål tager udgangspunkt i en åbenlys konflikt mellem vores pligt til at overholde loven og fordringen om at tage sig af det menneske, der lider nød.

Vi har to spørgsmål: 1: Skal man hjælpe den flygtning, der er trængt illegalt ind i vores land? 2: Er det tilladt at helbrede nogen på en sabbat, eller er det ikke? For at bygge bro mellem de to spørgsmål, er det meningsfuldt at forklare sammenhængen.

Jesus er til middag hos en af de ledende farisæere på en sabbat. Sabbatten er den hviledag, Gud befaler os i de tid bud, at holde hellig. Farisæerne er de lovlydige jøder, som fortolkede det tredje bud i loven: Du skal holde hviledagen hellig, sådan, at de ikke måtte arbejde *overhovedet* på den dag. Jeg delte en gang et hotelværelse med en ortodoks jøde; da det blev lørdag – jødernes hviledag – måtte han end ikke slukke og tænde for stikkontakten; så hver gang

lyset skulle slukkes eller tændes, måtte han bede mig om at gøre det.

De lovlydige jøders, farisæernes, vigtigste livsopgave var at overholde loven, som kom fra Gud, sådan at de kunne leve et helligt liv. De mente, at det behagede Gud, og Gud ville på grund af deres hellighed og godhed velsigne dem.

Og så spurgte Jesus, da de spiste sammen: Er det tilladt at helbrede nogen på en sabbat, eller er det ikke? Der blev fuldstændig stille. Ingen svarede. Manden, der led af vand i kroppen, så sig genert omkring. Han havde ikke regnet med at blive centrum i en lærd diskussion. I stilheden kunne man høre en knappenål falde til jorden. Alles opmærksomhed rettede sig mod Jesus. Han rejste sig, gik hen til manden, der led af vand i kroppen, og helbredte ham.

I farisæerne øjne krænkede Jesus loven; han dømte sig selv, fordi han var ulydig mod Guds bud. Men Jesus hævdede, at farisæerne var så forblændet af deres egen hellighed, at de ikke kunne se og fatte den nød, der stod

lige foran dem – i skikkelse af en syg mand. De havde sat loven over ansvaret for deres brødre og søstre, for venner og bekendte, for deres medmennesker. De ville gøre sig selv hellige ved at overholde loven, men Jesus sagde, at loven kun er hellig, når den hjælper os til at være barmhjertige.

Jeg hørte en bagklog politiker udtale sig om flygtningekrisen i går. Han sagde, at vi i valgkampen nok så billederne af de druknende og druknede flygtninge på vej over Middelhavet i ramponerede fiskekuttere eller overfyldte gummibåde, men vi så dem ikke vandre op igennem Europa. Da de så pludselig stod ved grænsen, blev politikerne indhentet af virkeligheden. Sådan udtrykte han det – vi er blevet indhentet af virkeligheden! Jeg begriber ikke, hvordan man kunne overse det, og jeg begriber slet ikke, hvorfor vi først skulle forholde os til flygtningestrømmen, når flygtningene bankede på vores dør. Politikerne stod fuldstændig handlingslammede og anede ikke, hvad de skulle gøre. Og vi danskere er blevet splittet i spørgsmålet: Hvad skal vi gøre? Hjælpe

flygtningene og bryde loven? Eller skal vi overholde loven og vente på, at der bliver fundet en politisk løsning?

Jeg aner det ikke! Men jeg vil stiltørdigt spørge: Kan det være, at vi er blevet så forblændet af vores eget velfærdssystem og af vores overflod, at vi ikke vil forstå den elendighed, der har drevet millioner af mennesker på flugt?

Flygtningene er kommet til landet. De er her lige nu. I denne tid, der er overflodens årstid: Høsttiden. Høsttiden forbinder jeg med to vigtige begreber: taknemlighed og ydmyghed. Taknemlighed for den overflod af afgrøder, kartofler, æbler og korn, som jorden skænker os. Jorden og afgrøderne er vores livsgrundlag, der er lige så essentiel for os som den ilt, vi indånder. Vi har fået jorden i arv, fra forgangne slægter, fra Gud, der befalede os at herske over den. Men uden jorden var vi berøvet vores eksistensgrundlag; derfor skylder vi jorden stor tak, og det må fylde os med ydmyghed, når vi overvejer, hvad jorden faktisk betyder for os.

Vi er blevet skænket livet. Vi har fået en jord at leve livet på sammen med andre mennesker. Livet kræver af os, at vi er ydmyge over for det ansvar, der følger med at varetage jordens ressourcer. Livet kræver af os, at vi ikke tilraner os store rigdomme på bekostning af andre mennesker.

Ydmyghed vil sige at blive stille og lytte til noget andet end sig selv. Man kan måske også sige, at ydmyghed handler om at være åben over for et andet perspektiv. Måske vil det andet perspektiv gøre vores verden større og mere forunderlig.

Ydmyghed handler også om respekt for loven, så jeg forholder mig til loven med en bevidsthed om, at lovens mål er retfærdighed med det udgangspunkt, at alle er ligeværdige. Loven er altså ikke en måde, hvorpå Gud tugter os med sætninger som ”Du må ikke...!!”, ”Du skal...!!”. Loven fører os i armene på vores næste. Loven skal åbne vores øjne for den nød, der findes overalt til alle tider. Derfor byder loven os at være rundhåndet med de gaver og den kærlighed, der er skænket os, og som vi særligt her i høsttiden takker Gud for.

Men vi må også være ydmyge over for vores egen formåen. For nok byder loven os at elske vores næste som os selv, men vi ved også, at vi ikke formår at føre så uselviske liv, som loven kræver af os. Vi har brug for tilgivelse, igen og igen, for de sår, vi efterlader i andre menneskers sjæl. Den tilgivelse kommer fra Gud, og den begynder, når Gud taler til os. Gud taler dagligt til os, og han siger: ”Kære ven, du skal sidde heroppe i nærheden af mig!” Livet er nemlig en indbydelse til at sidde nær ved Gud, og det vil samtidig sige, at det er en indbydelse til at sidde nær ved vores næste; for vi kan ikke adskille Gud fra vores næste!

Men vi må blive slået af en forunderlig ydmyghed, når vi tænker på, at den magt, der står bag alle milliarder planeter, alle milliarder af stjerner, alle millioner galakser, måske andre universer; den magt, som vi måske med rette kan kalde værens grund og tilværelsens centrum, er den samme magt, der helbredte en mand, der led af vand i kroppen i Galilæa for 2000 år siden. Den magt er Gud, Kristus, universets centrum. Og når jeg i ydmyghed skal

forstå, at jeg ikke selv er universets centrum, så bliver jeg alligevel fortalt i bibelen, gennem min dåb og når jeg går til nadver, at jeg er elsket af den magt, som var lige netop jeg universets centrum.